
www.vlaam sparlement	Annelore Nys	Aan:	Minister van Landbouw en Plattelandsontwikkeling - Kris Peeters
Van:		Status:	Nota
Datum:	17 juni 2011		
Onderwerp:	Randvoorwaarden – Conflict Goede landbouw- en milieuconditie en natuurdoelstellingen		

Inhoud van de nota

Randvoorwaarden – Conflict Goede landbouw- en milieuconditie en natuurdoelstellingen....	2
Vergelijking van de regelgeving – Vlaanderen, Nederland & Europa	2
Europese regelgeving	2
Vlaamse regelgeving.....	2
Effecten voor de landbouwer en het milieu van de Vlaamse implementatie van verordening (EG) nr. 73/2009	4
Voorbeeld: blijvend grasland – Mechels Broek	5
Voorbeeld: Sigmaplan – Landbouwers vrezen directe inkomenssteun te verliezen	6
Oplossingen.....	7
Aanpassen Vlaamse regelgeving	7
Bijlage I	8
Uittreksels uit de Vlaamse, Europese en Nederlandse regelgeving	8
Vlaamse regelgeving.....	8
Europese regelgeving	8
Nederlandse regelgeving.....	11
Bijlage II	12
Luchtfoto van het Mechels Broek.....	12

Randvoorwaarden – Conflict Goede landbouw- en milieuconditie en natuurdoelstellingen

Vergelijking van de regelgeving – Vlaanderen, Nederland & Europa

Europese regelgeving

Artikel 6 van de verordening (EG) nr. 73/2009 verplicht lidstaten om er op toe te zien dat landbouwgronden in goede landbouw- en milieuconditie worden gehouden. De lidstaten dienen hiervoor minimeisen inzake goede landbouw- en milieuconditie vast te stellen op basis van de goede landbouw en milieucondities als opgenomen in bijlage III van de verordening, rekening houdend met de specifieke kenmerken van de betrokken gebieden (bodem- en klimaatgesteldheid, bestaande landbouwsystemen, grondgebruik, vruchtwisseling, landbouwpraktijken en structuur van de landbouwbedrijven). Lidstaten mogen geen minimeisen opleggen die niet opgenomen zijn in bijlage III. Er zijn drie condities gedefinieerd met betrekking tot minimaal onderhoud van de landbouwgronden:

1. Instandhouding van landschapselementen, inclusief, in voorkomend geval, heggen, vijvers, greppels, bomenrijen, bomengroepen of geïsoleerde bomen, en akkerranden
2. Het voorkomen van verstruiking van de landbouwgrond door ongewenste vegetatie
3. Bescherming van blijvend grasland

Vlaamse regelgeving

Implementatie van de plicht tot het voorkomen van verstruiking van de landbouwgrond door ongewenste vegetatie

Artikel 11 - 2 van de Vlaamse implementatie van de Europese verordening stelt dat landbouwers die in aanmerking wensen te komen voor de directe toeslagrechten de bodembedekking tijdig moeten maaien, fijnmalen of op een andere geschikte manier moeten beheren om verspreiding van onkruid te voorkomen. Van deze bepalingen kan afgeweken worden om bepaalde milieudoelstellingen te halen of als het in strijd is met de maatregelen die een landbouwer moet nemen in kader van een beheerovereenkomst.

Artikel 11 - 4 verplicht landbouwers om verstruiking met ongewenste vegetatie tegen te gaan. Verder in deze alinea definieert men dit als het voorkomen van de bloei, zaadvorming en uitzaaiing van akkerdistel en speerdistel. Daarnaast legt artikel 11 - 4 vast dat de verbossing met houtachtige gewassen die hoger zijn dan anderhalve meter moet voorkomen worden door te maaien of door een andere geschikte beheersmaatregel toe te passen.

Artikel 11 - 2 en Artikel 11 - 4 eerste paragraaf wijken daarmee af van het Europees kader en zijn daarom niet in overeenstemming met de bepalingen zoals vastgelegd in verordening (EG) nr. 73/2009. De minimumconditie voorkomen van verstruiking werd ingesteld om houtachtige gewassen te weren en dus verbossing van landbouwgrond tegen te gaan en heeft niet tot doel kruidige gewassen (onkruid) tegen te gaan. Men kan bezwaarlijk opwerpen dat dit een Vlaamse invulling is van de normen met betrekking tot minimaal onderhoud "rekening houdend met de specifieke kenmerken van de gebieden". Deze kruidige gewassen komen in geheel West-Europa voor. De paragrafen zijn dan ook ons inziens in strijd met

artikel 6 van de Europese verordening: "De lidstaten mogen geen minimumeisen vaststellen indien daarin in dat kader niet is voorzien."¹

Ter vergelijking, de Nederlandse regelgeving verplicht haar landbouwers om zijn landbouwgrond tenminste één keer per twee jaar te maaien, te keren of te laten begrazen, maar voorziet ook uitzonderingen op grond van verordening (EG) nr. 1698/2005 inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (artikel 36 a ii en iv).²

Naast dit juridisch probleem, moeten we vaststellen dat de Vlaamse vertaling van de condities voor een goede landbouw- en milieupraktijk het in de praktijk onmogelijk maakt om een meer extensieve bedrijfsvoering te voeren, biodiversiteit in het landbouwgebied te stimuleren en de doelstellingen met betrekking tot de richtlijn 79/409/EEG (vogelrichtlijn) en 92/43/EEG (habitatrichtlijn) in landbouwgebied te realiseren in combinatie met inkomenssteun.

Implementatie van de plicht tot Instandhouding van landschapselementen, inclusief, in voorkomend geval, heggen, vijvers, greppels, bomenrijen, bomengroepen of geïsoleerde bomen, en akkerranden

Nergens in het besluit van de Vlaamse regering van 8 juli 2005 is een verwijzing opgenomen naar de eerste voorwaarde van minimaal onderhoud in bijlage III van de Europese verordening; namelijk de instandhouding van landschapselementen. Gezien het grote belang van deze landschapselementen als leef- en verbindingsgebied voor planten en dieren en in het licht van de Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand en Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna is dit een belangrijke lacune in de wetgeving. Wij stellen ons dan ook de vraag waar in de Vlaamse implementatie van de verordening (EG) nr. 73/2009 er een duidelijk gedefinieerde bepaling terug te vinden is die aan deze goede landbouwpraktijk invulling geeft.

Onder de categorie "milieu" van de uit de regelgeving voortvloeiende beheereisen zijn een aantal verplichtingen opgenomen met betrekking tot landschapselementen binnen beschermd gebied. We moeten erop wijzen dat de bindende bepaling uit de richtlijn in het deel "Goede landbouw- en milieueconditie als bedoeld in artikel 6" staat en derhalve niet beperkt is tot beschermde gebieden (de bepalingen in het deel milieu zijn een uitvoering van de "BIJLAGE II - Uit de regelgeving voortvloeiende beheereisen als bedoeld in de artikelen 4 en 5" van de Europese verordening).

De Vlaamse regelgeving schiet tekort, door niet, zoals in de richtlijn gevraagd, concrete invulling te geven aan de normen voor het in goede landbouw- en milieueconditie houden van landbouwgrond. De criteria moeten daarbij (zowel voor landbouwers als voor controleurs) eenduidig zijn vastgesteld. Ons inziens dient dan ook een bepaling te worden toegevoegd, gebaseerd op het huidige artikel 14 van het decreet natuurbehoud en dient deze bepaling ook gecontroleerd te worden.

Vergelijken we de Nederlandse met de Vlaamse vertaling van de goede landbouw- en milieuecondities minimaal onderhoud, dan zien we dat zij een volledig andere invulling aan de condities met betrekking minimaal onderhoud geven: "zorgen dat bestaande bos- en landschapselementen onderhouden worden en dat een achteruitgang van habitats wordt

¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:030:0016:0016:NL:PDF>, p L 30/17

²

voorkomen.”³ Minimaal onderhoud van landbouwgronden is in de Nederlandse context voornamelijk gericht op het instandhouden van habitats. Hierdoor beschouwt de Nederlandse wetgever een landbouwer niet uitsluitend als een leverancier van grondstoffen voor de markt, maar ook als een leverancier van ecosysteemdiensten aan de maatschappij en natuur.

Effecten voor de landbouwer en het milieu van de Vlaamse implementatie van verordening (EG) nr. 73/2009

Met 45% (616.600 ha) van de totale grondoppervlakte van Vlaanderen is landbouw een belangrijke grondgebruiker, met een grote invloed op het leefmilieu en de natuur. Bovendien is een groot deel van het Natura 2000 netwerk gesitueerd in landbouwgebied: 53.825 ha (32%).⁴ Dit betekent dat de landbouwsector een grote verantwoordelijkheid heeft om de doelstellingen met betrekking tot natuur- en leefmilieu te realiseren (Kaderrichtlijn Water, Vogel- en Habitatrichtlijn, NEC-richtlijn, Nitraatrichtlijn, ...).

Voor het behalen van de doelstellingen in het kader van de vogel- en habitatrichtlijn is een extensief landbouwgebruik vaak aangewezen. Wij stellen vast dat de Vlaamse implementatie van de randvoorwaarden in het gemeenschappelijk landbouwbeleid in sommige gevallen in conflict treedt met de realisatie van de Europese milieu- en natuurdoelstellingen. In een aantal gevallen kregen landbouwers een korting op de rechtstreekse steunregeling opgelegd in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid omdat ze de goede landbouw- en milieucondities niet respecteren. In het auditverslag wordt opgenomen dat de landbouwer niet voldoet aan de conditie met betrekking tot minimaal onderhoud omdat er te veel kruidige of houtachtige gewassen aangetroffen werd op het terrein. Meer specifiek voor blijvend grasland, dat gedefinieerd wordt als grond met een natuurlijke of ingezaaide vegetatie van grassen of andere kruidachtige gewassen die gedurende ten minste vijf jaar niet in de vruchtwisseling van het bedrijf werd opgenomen⁵, stellen we vast dat heel wat percelen afgekeurd worden voor de rechtstreekse steunregeling in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid omdat er te veel onkruid vastgesteld wordt. De exclusie van deze terreinen om in aanmerking te komen voor rechtstreekse steun kan het pervers gevolg hebben dat landbouwers graslanden met een hoge natuurwaarde vernietigen om geen rechtstreekse steun mis te lopen. De audits van de controleurs van de Vlaamse overheid promoten op die manier actief de degradatie van natuurwaarden in landbouwgebied en zijn niet in overeenstemming met de verordening (EG) nr. 73/2009. De exclusie van deze terreinen gaat bovendien in tegen de logica achter het mechanisme van de rechtstreekse steun; namelijk een ontkoppeling tussen productie en subsidies. Op die manier wenst Europa onder andere een meer ecologisch en economisch duurzame landbouw stimuleren.⁶

Dat deze percelen niet subsidiabel zijn onder de directe inkomenssteun, maakt het erg moeilijk om samen met landbouwers te werken aan natuurbehoud en het beheren van Natura 2000-gebied. Bovendien is dit in strijd met het feit dat landbouwers die actief zijn in Natura 2000-gebied in aanmerking komen voor toeslagrechten.

3

http://www.hetinvloket.nl/portal/page?_pageid=122.1849816&_dad=portal&_schema=PORTAL&p_document_id=315266&p_node_id=7198339&p_mode=

⁴ The net surface of the Natura 2000 network in Flanders is 166.187 ha or 12,3% of the Flemish territory (INBO, 2010).

⁵ ALV, De Randvoorwaarden in het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, 2009.

⁶ http://ec.europa.eu/agriculture/capreform/infosheets/pay_en.pdf

Voorbeeld: blijvend grasland – Mechels Broek

Tot en met 2006 werd het erkende natuureservaten het Mechels broek aangegeven als blijvend grasland. Het Agentschap Landbouw en Visserij oordeelde echter dat deze percelen niet langer mochten aangegeven worden als blijvend grasland, tenzij voldaan kan worden aan de verplichtingen met betrekking tot de randvoorwaarden en het minimaal onderhoud (waaronder het beperken van onkruiden en houtachtige gewassen). Aldus het Agentschap mogen de percelen wel worden aangegeven als 'spontane bedekking' of als 'grassen in natuurbeheer', aangezien hier niet voldaan moet worden aan de verplichtingen met betrekking tot het gangbare minimaal onderhoud van landbouwpercelen. Dit zijn niet subsidiabele teelten volgens de Vlaamse implementatie van het Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, hierop kan een landbouwer bijgevolg geen toeslagrechten trekken.

Afgekeurde percelen Mechels Broek

Het Mechels Broek is een typisch graslandschap dat behoort tot het vroegere natuurlijke overstromingsgebied van de Dijle en een nat en open moeraskarakter heeft (zie bijlage twee voor de ligging). In het voorjaar nesten er zeldzame en veeleisende vogels als de blauwborst, rietzanger, wintertaling en zomertalingen. Tijdens het trekseizoen in het najaar wordt er regelmatig visarend en kiekendief gespot. Ook in de winter is het een belangrijke trekpleister voor grote groepen eenden. Het is met andere woorden een belangrijke rust- en eetplaats voor veel vogels, maar ook andere dieren en planten gedijen er erg goed. Om ervoor te zorgen dat de grasvlaktes het hele jaar een open karakter behouden, wordt het

gebied het hele jaar door begraasd door koeien van het ras "Galloway". Daarnaast worden de percelen ook twee maal per jaar gemaaid.

Het rapport van het Vlaams Agentschap voor Landbouw en Visserij oordeelt dat grote delen van het Mechels Broek niet in aanmerking komen als blijvend grasland, omdat het niet voldoet aan de randvoorwaarden van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (te veel onkruid, voornamelijk rietgras). Ook deze percelen komen met andere woorden niet in aanmerking voor directe inkomenssteun. Bijlage 2 bij deze nota toont een luchtfoto van het Mechels Broek. De rode blok zijn de percelen die afgekeurd werden bij controle. Het gaat echter telkens over typische natuurlijke graslanden zonder inzaai. Het beheer in het Mechels Broek gebeurt vooral in functie van de ontwikkeling van een grasland met hoge natuurwaarden en dient bijgevolg vrij extensief te zijn. Met dit beheer wenst Natuurpunt bij te dragen aan het behalen van de Vlaamse en Europese natuurdoelen. Bovendien is dit beheer noodzakelijk voor de waterrietzanger, een Europees bedreigde soort, die opgenomen is in bijlage 1 van de Europese Vogelrichtlijn.

Ondanks dat dit gebied het hele jaar rond begraasd wordt, oordeelt het Vlaams Agentschap voor Landbouw en Visserij dat de percelen niet in aanmerking komen als blijvend grasland en dus voor de directe inkomenssteun, omdat ze niet voldoen aan de goede landbouw- en milieucondities. Dit houdt aldus het Vlaamse Agentschap Landbouw en Visserij in dat er "een duidelijke inzaai met gras als hoofdgewas is, het perceel aanvaardbaar onkruidvrij gehouden wordt door begrazing of tijdig maaien, ..." De definitie van Blijvend grasland in de toelichting bij de verzamelaanvraag luidt echter: grond met een natuurlijke of ingezaaide vegetatie van grassen of andere kruidachtige voedergewassen die gedurende ten minste vijf jaar niet in de vruchtwisseling van het bedrijf wordt opgenomen.⁷ Hier treedt bijgevolg een conflict op tussen enerzijds de wetgeving en anderzijds de implementatie van die wetgeving. Het uitsluiten van deze percelen om in aanmerking te komen voor directe toeslagrechten omwille van een natuurlijke vegetatie op deze permanente graslanden met hoge natuurwaarden duidt er op dat de Vlaamse implementatie van de Europese richtlijn het onmogelijk maakt om op een meer extensieve manier aan landbouw te doen.

Voorbeeld: Sigmoidplan – Landbouwers vrezen directe inkomenssteun te verliezen

Uit een tussentijdse evaluatie van de werkgroep flankerend landbouwbeleid bij het Sigmoidplan is gebleken dat de randvoorwaarden voor de uitbetaling van de toeslagrechten voor het in goede landbouw- en milieucondities houden van de landbouwgronden als een belemmering wordt gezien om in te stappen in het omvormingsbeheer dat via de dienstenconvenanten in het kader van het flankerend beleid in de nieuwe sigmoidgebieden wordt aangeboden. Landbouwers vrezen dat zij in de loop van de vijfjarige dienstencontracten hun directe toeslagrechten zullen verliezen van zodra het omvormingsbeheer effectief de beoogde natuurresultaten begint te bereiken.

Dit illustreert dat er een conflict bestaat tussen enerzijds de Vlaamse implementatie van de randvoorwaarden en het realiseren van natuurdoelstellingen in samenspraak en samenwerking met actieve landbouwers.

⁷ http://lv.vlaanderen.be/nlapps/data/docattachments/deel_1_toelichting_definitief.pdf

Oplossingen

De Vlaamse regelgeving is niet conform met de EU regels en dient bijgevolg aangepast te worden. Zeer concreet dienen de verwijzingen over kruidige gewassen uit de regelgeving verwijderd te worden.

Daarnaast dient uitvoering gegeven te worden aan de regelgeving inzake kleine landschapselementen gebaseerd op artikel 14 van het decreet natuurbehoud (natuurzorgplicht), door het invoeren van heldere, éénduidige regels terzake.

In tussentijd verdient het aanbeveling, om de toepassing van de in de Vlaamse regelgeving voorziene clausule in artikel 11 – 2° “*Van deze bepaling kan afgeweken worden met het oog op milieudoelstellingen en als het in strijd is met de maatregelen die een landbouwer moet nemen in het kader van beheersovereenkomsten*” breder toe te passen en te concretiseren in de regelgeving: percelen in Natura 2000-gebied, percelen met een beheersovereenkomst of percelen met een hoge natuurwaarde.

Aanpassen Vlaamse regelgeving

Art 11 – 2° wenst de verspreiding van onkruid tegen te gaan. Dit artikel is niet in lijn met de goede landbouw- en milieucondities zoals opgesomd in bijlage III van de verordening (EG) nr. 73/2009 en dient dus ingetrokken te worden.

De bestrijding van kruidachtige gewassen in kader van de goede landbouw- en milieucondities is niet in lijn met het Europees kader. Daarom stellen wij voor artikel 11 – 4° aan te passen. Voorstel tot aanpassen van Art 11 – 4°:

Art 11 - 4° op grasland dat niet gebruikt wordt in het kader van de bedrijfsvoering moet verstruiking met ongewenste vegetatie voorkomen worden. Dit houdt in dat de groei, zaadvorming en uitzaaiing van akkerdistel en speerdistel op gepaste wijze moet voorkomen worden. ~~Op graslanden binnen speciale beschermingszones als vermeld in artikel 2, 43°, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, hierna decreet natuurbehoud te noemen, kan dit enkel gebeuren door het pleksgewijs maaien of een andere geschikte beheerswijze. Op historisch permanent grasland als vermeld in artikel 2, 5°, van het decreet natuurbehoud buiten de speciale beschermingszones, vermeld in artikel 2, 43°, van het decreet natuurbehoud, kan dit enkel gebeuren door een pleksgewijze bestrijding, maaien of een andere beheerswijze. Ook de verbossing met houtachtige gewassen die hoger zijn dan anderhalve meter moet voorkomen worden door te maaien of door een andere geschikte beheersmaatregel toe te passen.~~

Artikel 11 dient uitgebreid te worden met een paragraaf die de instandhouding van landschapselementen wettelijk regelt. Bijvoorbeeld:

Art 11 – 5° Om aan de doelstelling van de bescherming van de leefgebieden tegemoet te komen, dienen in uitvoering van artikel 14 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, de natuurlijke vegetatie en de landschapselementen in stand gehouden te worden, inclusief, in voorkomend geval, heggen, vijvers, greppels, bomenrijen, bomengroepen of geïsoleerde bomen, en akkerranden.

De regie voor de controle dient te gebeuren door het ANB die ook verantwoordelijk is voor de implementatie en naleving van artikel 14 van het decreet natuurbehoud.

Bijlage I

Uittreksels uit de Vlaamse, Europese en Nederlandse regelgeving

Vlaamse regelgeving

Het besluit van de Vlaamse regering van 8 juli 2005⁸ tot instelling van een bedrijfstoelageregeling en tot vaststelling van bepaalde steunregelingen voor landbouwers en tot toepassing van de randvoorwaarden stelt het volgende:

Art. 7. Een landbouwer die rechtstreekse betalingen ontvangt, leeft benevens de beheerseisen zoals bepaald in artikel 4 van verordening (EG) nr. 1782/2003, de in dit hoofdstuk opgesomde normen inzake goede landbouw- en milieuconditie na.

Art 11 - 2° op percelen die niet worden uitgebaat voor productiedoeleinden moet de bodembedekking tijdig gemaaid, fijngemalen of op andere geschikte wijze beheerd worden om verspreiding van onkruid te voorkomen. Van deze bepaling kan afgeweken worden met het oog op milieudoelstellingen en als het in strijd is met de maatregelen die een landbouwer moet nemen in het kader van beheersovereenkomsten;

Art 11 - 4° op grasland dat niet gebruikt wordt in het kader van de bedrijfsvoering moet verstruiking met ongewenste vegetatie voorkomen worden. Dit houdt in dat de bloei, zaadvorming en uitzaaiing van akkerdistel en speerdistel op gepaste wijze moet voorkomen worden. Op graslanden binnen speciale beschermingszones als vermeld in artikel 2, 43°, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, hierna decreet natuurbehoud te noemen, kan dit enkel gebeuren door het pleksgewijs maaien of een andere geschikte beheerswijze. Op historisch permanent grasland als vermeld in artikel 2, 5°, van het decreet natuurbehoud buiten de speciale beschermingszones, vermeld in artikel 2, 43°, van het decreet natuurbehoud, kan dit enkel gebeuren door een pleksgewijze bestrijding, maaien of een andere beheerswijze.

Ook de verbossing met houtachtige gewassen die hoger zijn dan anderhalve meter moet voorkomen worden door te maaien of door een andere geschikte beheersmaatregel toe te passen.

Europese regelgeving

Verordening (EG) nr. 73/2009 van de Raad van 19 januari 2009⁹ tot vaststelling van de gemeenschappelijke voorschriften voor regelingen inzake rechtstreekse steunverlening aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijke landbouwbeleid en tot vaststelling van bepaalde steunregelingen voor landbouwers stelt het volgende:

8

[http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/loi_a.pl?N=&=&sql=\(text+contains+\(\"\)\)&rech=1&language=nl&tri=dd+AS+RANK&numero=1&table_name=wet&cn=2005070837&caller=image_a1&fromtab=wet&la=N&pdf_page=44&pdf_file=http://www.ejustice.just.fgov.be/mopdf/2005/08/04_1.pdf](http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/loi_a.pl?N=&=&sql=(text+contains+(\)

⁹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:030:0016:0099:NL:PDF>

Art 4 - Belangrijkste eisen

1. Een landbouwer die rechtstreekse betalingen ontvangt, neemt de in bijlage II genoemde uit de regelgeving voortvloeiende beheerseisen en de in artikel 6 bedoelde eisen inzake goede landbouw- en milieueconditie in acht.

De in de eerste alinea bedoelde verplichting geldt alleen voor de landbouwactiviteit van de landbouwer of de landbouwgrond van het bedrijf.

Art 6 - Goede landbouw- en milieueconditie

1. De lidstaten zorgen ervoor dat alle landbouwgrond, in het bijzonder grond die niet langer wordt gebruikt voor productiedoeleinden, in goede landbouw- en milieueconditie wordt gehouden. De lidstaten stellen op nationaal of op regionaal niveau minimumeisen inzake goede landbouw- en milieueconditie vast op basis van het in bijlage III vastgestelde kader, rekening houdend met de specifieke kenmerken van de betrokken gebieden, met inbegrip van de bodem- en de klimaatgesteldheid, de bestaande landbouwsystemen, het grondgebruik, de vruchtwisseling, de landbouwpraktijken en de structuur van de landbouwbedrijven.

De lidstaten mogen geen minimumeisen vaststellen indien daarin in dat kader niet is voorzien. De in de derde kolom van bijlage III vermelde normen zijn facultatief, tenzij:

- a) een lidstaat vóór 1 januari 2009 een minimumeis inzake goede landbouw- en milieueconditie voor de betrokken norm had vastgesteld, en/of;
- b) in de lidstaat nationale voorschriften inzake de norm worden toegepast.

Bijlage III - Goede landbouw- en milieuconditie als bedoeld in artikel 6

BIJLAGE III

Goede landbouw- en milieuconditie als bedoeld in artikel 6

Aangelegenheid	Bindende normen	Facultatieve normen
Bodemerosie: De bodem beschermen door middel van passende maatregelen	— Minimale bodembedekking — Minimaal landbeheer op basis van de specifieke omstandigheden ter plaatse	— Instandhouding van terrassen
Organische stof in de bodem: Het gehalte organische stof in de bodem handhaven door passende praktijken	— Stoppelbeheer op bouwland	— Normen voor vruchtwisseling
Bodemstructuur: De bodemstructuur in stand houden door passende maatregelen		— Passend machinegebruik
Minimaal onderhoud: Zorgen voor een minimaal onderhoud en achteruitgang van habitats voorkomen	— Instandhouding van landschapselementen, inclusief, in voorkomend geval, heggen, vijvers, greppels, bomenrijen, bomengroepen of geïsoleerde bomen, en akkerlanden	— Een minimale veebezetting en/of een passend regime — Vaststelling en/of behoud van habitats
	— Het voorkomen van verstruiking van de landbouwgrond door ongewenste vegetatie	— Instelling van een rooiverbod voor olijfbomen
	— Bescherming van blijvend grasland	— Het in een goede groeistoestand houden van olijfgaarden en wijngaarden
Waterbescherming en waterbeheer: Bescherming van water tegen vervuiling en afspoeling, en beheer van het watergebruik	— Het aanleggen van bufferstroken langs waterlopen ⁽¹⁾ — Naleving van vergunningsprocedures wanneer voor het gebruik van water voor bevoeiingsdoel-einden een vergunning nodig is	

⁽¹⁾ Noot: De GLMC-bufferstroken moeten zowel binnen als buiten voor verontreiniging kwetsbare zones aangewezen overeenkomstig artikel 3, lid 2, van Richtlijn 91/676/EEG ten minste voldoen aan de eisen in verband met de voorwaarden voor het op of in de bodem brengen van meststoffen in de nabijheid van waterlopen, genoemd in punt A4 van bijlage II bij Richtlijn 91/676/EEG. Die eisen moeten worden toegepast overeenkomstig de actieprogramma's van de lidstaten die zijn vastgesteld overeenkomstig artikel 5, lid 4, van Richtlijn 91/676/EEG.

Nederlandse regelgeving

Ministeriële Regeling GLB-inkomenssteun 2006¹⁰ stelt het volgende:

Art. 3 - Een landbouwer die een aanvraag heeft ingediend voor één van de in artikel 2 genoemde steunregelingen neemt de volgende bepalingen in acht:

- a. de in de artikelen 4 en 5 van verordening 73/2009 bedoelde beheerseisen, opgenomen in bijlage 1 , en
- b. de in artikel 6 van verordening 73/2009 bedoelde minimumeisen inzake de goede landbouw- en milieuconditie, opgenomen in bijlage 2 .

Bijlage 2 - Minimumeisen inzake de goede landbouw- en milieuconditie, bedoeld in artikel 3¹¹

§ 5. Het voorkomen van verstruiking van de landbouwgrond door ongewenste vegetatie

- A. De landbouwer is verplicht om zijn landbouwgrond tenminste één keer per twee jaar te maaien, te keren of te laten begrazen.
- B. Onderdeel A is niet van toepassing indien de landbouwer niet aan deze verplichting hoeft te voldoen op grond van verplichtingen die hem zijn opgelegd:
 - 1°. op grond van artikel 36, onderdeel a, onder ii of iv, verordening 1698/2005, of
 - 2°. verplichtingen die de overheid heeft gesteld bij de verstrekking van staatssteun die op grond van beschikking N 577/2006 is goedgekeurd door de Europese Commissie.
- C. Onderdeel A is niet van toepassing op blijvend grasland.

¹⁰ <http://lexius.nl/regeling-glb-inkomenssteun-2006>

¹¹ http://www.hetInVloket.nl/portal/page?_pageid=122,1780509&_dad=portal&_schema=PORTAL&p_file_id=50442

Bijlage II

Luchtfoto van het Mechels Broek

 natuurpunt

Mechels broek

Schaal: 1:8000